

OPIS TECHNICZNY DO PROJEKTU BUDOWLANEGO

1. Temat: Projekt budowlany remontu zabytkowego budynku kościoła
2. Adres: Parysów
pow. Garwolin woj. mazowieckie dz. nr 1374
3. Inwestor: Parafia rzymsko-katolicka p.w. Wniebowzięcia N.M.P
08-441 Parysów
ks. Włodzimierz Tendorf – proboszcz
4. Opracowanie: Walenty Niewiadomski, inż. bud. Joanna Adamczyk,
mgr inż. Jarosław Kosiński

1. SYTUACJA :

Gmina Parysów położona jest w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego. W latach 1975-98 miejscowość administracyjnie należała do województwa siedleckiego. Miejscowość gminna Parysów położona jest na skrzyżowaniu dwóch drogowych szlaków komunikacyjnych: z Żelechowa do Siewnicy oraz z Puznówki (leżącej na trasie Warszawa-Lublin) do Stoczka Łukowskiego. Pierwotnie wieś nazywała się Siećcza. Lokacja nastąpiła na mocy przywileju Zygmunta I, który wydany został 27 lutego 1538 roku dzięki staraniom właściciela osady Floriana Parysa (Radzanowskiego), kasztelana zakroczymskiego. Nowo lokowane miasto otrzymało wówczas prawa magdeburskie, oraz nową nazwę – Parysów. Przywilej lokacyjny zezwalał na odbywanie targów i dwu jarmarków do roku, mieszczanie zaś otrzymali ośmioletnie zwolnienie od wszelkich powinności.

W 1869 roku Parysów utracił prawa miejskie.

2. DANE OGÓLNE :

Początki fundacji parafii sięgają 1439/40 roku, kiedy to została

wzniesiona z drzewa pierwsza świątynia. Konsekrował ją biskup poznański Stanisław Branicki. Parafia erygowana była 4 października 1445 roku. Osada należąca do tej pory do macierzystej parafii Garwolin została z niej wyłączona i od tego momentu zaczęła stanowić odrębny ośrodek parafialny. Prawdopodobnie był pod wezwaniem Św. Andrzeja apostoła. Służył on mieszkańcom osady przez ponad sto lat, aż do momentu, kiedy zniszczony przez czas, został rozebrany. Kolejny drewniany kościół wybudowany został w latach 1541-1599, z fundacji założyciela miasteczka, Floriana Parysa. W 1605 roku kościół spłonął całkowicie, a w 1609 roku odbudowano na nowo z bloków sosnowych, z dwoma kaplicami po boku. Około 1628 roku Stanisław Parys dobudował kolejną, trzecią kaplicę z cegły palonej. W pierwszej połowie XVIII wieku po raz kolejny pożar zajął drewniany kościół. Na jego miejscu wzniesiono w 1750 roku czwarty już w dziejach osady kościół, który został rozebrany w 1914 roku, a na jego miejscu postawiono nowy, obecny kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia najświętszej Maryi Panny wg projektu architekta Zygmunta Zdańskiego, uzupełnionego przez architekta Stefana Szyllera. W 1944 roku Parysów został całkowicie zniszczony, kościół został jedynie uszkodzony.

Obiekt jest w trakcie wpisu do rejestru zabytków

3. OPIS OBIEKTU :

- RZUT

Centralny, oparty na planie krzyża łacińskiego, zwrócony prezbiterium w kierunku północnym. Wybudowany w typie bazyliki trójnawowej z płytkim transeptem, prosto zakończonym prezbiterium. Po obu stronach prezbiterium, w przedłużeniu naw bocznych wzniesiono zakrystie i klatki schodowe. Nawy boczne do nawy głównej otwarte zostały półkoliście zamkniętymi arkadami filarowymi, pomiędzy którymi skomponowane zostały pary pilastrów tokańskich,

dźwigających belkowanie. Nawa główna przykryta sklepieniem kolebkowo-krzyżowym na gurtach, z lunetami. Nawy boczne, prezbiterium i zakrystie, również przykryte sklepieniem kolebkowo-krzyżowym.

W nawach bocznych znajdują się ołtarze boczne złożone z mens i zawieszonych nad nimi obrazami.

W kruchcie dwie przyległości ze schodami na wieże oraz wejście na chór.

- BRYŁA

Urozmaicona. Część centralna na wysokości mniej więcej równej długości boku podstawy, nakryta dachem dwuspadowym o spadku poniżej 40°, zwieńczona sygnaturką. Nawy niższe niż korpus główny, nakryte dachami jednospadowymi o spadkach powyżej 30°. Nad bocznymi częściami kruchty wyrastają dwie kwadratowe wieże, powyżej drugiej kondygnacji, przechodząca w ośmioboczną, zwieńczona ośmioboczną glorieta. Zakrystia o wysokości naw bocznych przykryta również dachem jednospadowym. Elewacja frontowa z dwukolumnowym portalem, zwieńczona tympanonem.

- MATERIAŁ I KONSTRUKCJA

Murowany z cegły, na zaprawie wapiennej, tynkowany. Konstrukcja więźby nawy głównej, bocznych, wież i sygnaturki drewniana. Pokrycie dachu i obróbki z blachy ocynkowanej. Schody na wieże, drewniane. Nawy sklepienie kolebkowo-krzyżowe, na skrzyżowaniu nawy bocznej i transeptu sygnaturka.

- ELEWACJE

Elewacja frontowa południowa – osiowa, symetryczna. Na osi w parterze drzwi zwieńczone półkoliście z szeroką boniowaną opaską w

części górnej ze zwornikiem pośrodku i płaskorzeźbą. Nad drzwiami okno od chóru z witrażem, po bokach wnęki z rzeźbami. Powyżej, po obu stronach dwie wysokie wieże, podzielone szerokim prostym gzymsem międzykondygnacyjnym. W nich otwory okienne zwieńczone półkoliście, przysłonięte drewnianą żaluzją. Wieże zwieńczone dachem namiotowym, z którego wyrastają ośmioboczne gloriety. Nad nimi krzyż. Elewacja tylna, południowa – symetryczna, na osi krzyż, w prezbiterium. Na skrzyżowaniu transeptu z nawą główną sygnaturka. Elewacje boczne – asymetryczne, zróżnicowane. W ścianie nawy bocznej duże okna zamknięte półkoliście opaską ze zwornikiem. Wyżej, w ścianie nawy głównej - prostokątne, mniejsze okna zamknięte łukowato, ze zwornikiem. W elewacji szczytowej transeptu półokrągłe okno, pod nim krzyż. Naroża zamknięte dwoma pilastrami.

Dalej, w elewacji zakrystii, drzwi z okulusem powyżej i duże prostokątne okna zakończone łagodnym łukiem. Elewacja tylna, północna, z lekko wysuniętym transeptem, z dużym okulusem, z wnękami zawierającymi rzeźby, zwieńczony tympanonem. Wszystkie elewacje obiega prosty, kamienny cokół, powyżej u nasady pierwszej i drugiej kondygnacji, poziome ogzymsowanie. Wszystkie narożniki opilastrowane.

- WNEȚRZE

Tynkowane, w prezbiterium i w nawach bocznych, współczesne malowidła ścienne oraz witraże w oknach. Na podłodze terakota. Drzwi płycinowe, dwuskrzydłowe. Okna ościeżnicowe, ze szprosami.

- INSTALACJE

Elektryczna i odgromowa. Ogrzewanie olejowe.

4. PRZEZNACZENIE OBIEKTU :

Kościół parafialny rzymsko – katolicki, p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny.

5. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI I KUBATURY :

Powierzchnia zabudowy	$Pz = \text{ok. } 1175 \text{ m}^2$
Kubatura	$K = \text{ok. } 22\,000 \text{ m}^3$

Długość budynku 50,05 m

Szerokość budynku 28,64 m

ROZWIĄZANIA ARCHITEKTONICZNE

1. DZIAŁKA : wieloboczna, na lekkim wzniesieniu, uzbrojona w wodociąg i energię elektryczną, instalację odgromową.
2. BUDYNEK : zabytkowy, niepodpiwniczony, wzniesiony na planie prostokąta, o zróżnicowanej bryle.
3. OTOCZENIE : budynki mieszkalne i gospodarcze, plebania.

OPIS KONSTRUKCYJNO - MATERIAŁOWY

1. UKŁAD KONSTRUKCYJNY : sklepienie krzyżowo-kolebkowe
2. ŁAWY FUNDAMENTOWE : nie wykonano odkrywek
3. ŚCIANY FUNDAMENTOWE : murowane z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej;
4. ŚCIANY ZEWNĘTRZNE NADZIEMIA : murowane z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej
5. ŚCIANY WEWNĘTRZNE : cegła ceramiczna pełna
6. SCHODY ZEWNĘTRZNE : wylewane
7. SCHODY WEWNĘTRZNE : drewniane
8. DACH : więźba dachowa drewniana
9. KOMINY : brak
10. RYNNY I RURY SPUSTOWE : wykonane z blachy stalowej ocynkowanej z odprowadzeniem wód na teren przy obiekcie.

PROJEKTOWANE ELEMENTY REMONTU BUDYNKU KOŚCIOŁA:

Remont zabytkowego budynku kościoła obejmuje:

- wymiana częściowa więźby dachowej i jej konserwacja,
- rozbiórka pokrycia dachu krytego blachą ocynkowaną i pokrycie blachą tytan - cynk,
- wymiana obróbek blacharskich i orynowania z blachy ocynkowanej na blachę tytan - cynk,
- wymiana zamocowań dzwonów,
- naprawa murów elewacji z montażem z ściągów,
- częściowa naprawa tynków wewnętrznych (renowacyjnych) i malowanie,
- skucie oraz nałożenie nowych tynków elewacji wraz z malowaniem (tynki do wysokości 2 mb nad cokołem wykonać renowacyjne, pozostałe cementowo wapienne),
- rusztowania.

STAROSTWO POWIATOWE
W GARWOLINIE
08-400 Garwolin, ul. Sienkiewicza 15
tel. 26 666 66 66

OCENA STANU TECHNICZNEGO BUDYNKU KOŚCIOŁA I ZALECENIA KONSTRUKCYJNO-MATERIAŁOWE:

- częściowa wymiana więźby dachowej i jej konserwacja:

Na podstawie przeprowadzonych badań organoleptycznych elementów konstrukcji drewnianego dachu stwierdza się, że niektóre elementy są porażone przez owady i grzyby. Przypuszcza się, że drewno użyte do wyrobu elementów konstrukcji (murlat, podwaliny, krokwie, stężenia i deskowanie) nie były zabezpieczone środkami owado-, grzybobójczymi ani później konserwowane. Ślady korozji biologicznej wywołanej przez grzyby występują na krokwiach, stężeniach i deskowaniu dachu, który jest rozszczelniony.

Z uwagi na znaczny destrukcyjny stan niektórych elementów należy wymienić je na nowe, a pozostałe elementy należy zabezpieczyć środkami owado-, grzybo-, ogniochronnymi.

- charakterystyka zalecanych preparatów impregnacyjnych

Preparat o nazwie **Drewkorn**

Ocena higieniczna PZH nr HK/B/0997/01/97. Skład chemiczny preparatu stanowi roztwór żywicy ftalowej w rozpuszczalnikach organicznych z dodatkiem środków ochrony drewna, barwników i środków pomocniczych. Preparat ten trwale zabezpiecza drewno przed grzybami, zgnilizną, siwizną i

owadami. Producent zaleca stosować ten preparat do impregnacji stolarki budowlanej, krokwi, łąt, więźb dachowych, szalunków ściennych narażonych na bezpośrednie działanie warunków atmosferycznych. Preparat ten daje się łatwo barwić, np. na kolor brunatny. Aprobata techniczna ITB AT-156-5223/2001. Elementy przygotowane do impregnacji tym preparatem powinny być oczyszczone z kurzu oraz z powierzchniowego destruktu.

Preparat o nazwie „Uniepal drew”

Ocena higieniczna PZH nr HK/B/0928/01/2003. Jest to lakier do zabezpieczenia ogniochronnego drewna, może być stosowany wewnątrz pomieszczeń oraz na zewnątrz. Zużycie preparatu 200 g/1m² rozwiniętej pow. daje klasę ogniochronności zabezpieczonego materiału jako niezapalne. Aprobata techniczna ITB nr AT-15-6052/2003. Skład preparatu jest zastrzeżony przez producenta. Środek ten nie stanowi zagrożenia dla zdrowia. Impregnat nanosić na elementy metodą smarowania.

- wymiana pokrycia dachowego dachu głównego i pokrycia kopuł:

Stan pokrycia blachą ocynkowaną określa się jako zły. Blacha jest skorodowana i miejscami pokrycie jest rozszczelnione.

Dach należy pokryć blachą tytan - cynk w rąbek stojący na deskowaniu szczelnym z desek o gr. 25mm.

- wymiana obróbek blacharskich i orynowania:

Z uwagi na korozję blachy ocynkowanej obróbki blacharskich i orynowania oraz ich niechlujne wykonanie należy wymienić na obróbki z blachy tytan - cynk mocowanej na kołki i drut z uprzednim odpowiednim wyprofilowaniem krawędzi. Obróbki dotyczą dachu i murów kościoła.

Charakterystyka blach tytan – cynk firmy RHEIZINK i sposób wykonywania

Obok długiej żywotności i ekologicznej jakości, to szczególnie doskonałe właściwości obróbki czynią z blachy RHEIZINK doskonały materiał do zadań budowlanych, gdzie wymagana jest najwyższa jakość. Do dyspozycji są różne techniki łączenia, jak felcowanie, zaginanie lub lutowanie miękkie, które sprawiają, że rzemieślnicy mogą, również w przypadku bardziej skomplikowanych zadań, realizować indywidualne rozwiązania za pomocą technik blacharskich.

W celu wykonania trwałego i wysokiej jakości szwu lutowniczego przy produktach firmy RHEIZINK, zaleca się następujące postępowanie:

- Wykonanie zakładki części metalowych 10mm :15 mm.
- Zwilżyć strefę lutowaną płynem lutowniczym (Felder ZD – pro).
- Lutować prowadząc lutownicę wolno i równomiernie, nanosząc jednocześnie cynę lutowniczą (S – Sn40 Pb60, wg DIN En 29453, bez antymonu (Sb)).

- Ważne: zadbać o odpowiednią temperaturę w strefie lutowania – możliwa do skontrolowania na podstawie pełnopowierzchniowego, widocznego rozpływania się cyny w strefie lutowania.

- Po zakończeniu prac należy wyczyścić spoinę lutowaną wilgotną ścierką z pozostałości płynu lutowicznego.

- naprawa i zabezpieczenie zniszczonej cegły elewacji kościoła:

Renowacja murów ceglanych

1. Ocenić stan techniczny murów ceglanych:

- wytrzymałość mechaniczną,
- poziom zasolenia,
- poziom zawilgocenia,
- stopień skażeń biologicznych.

2. Usunąć z powierzchni muru luźne, złuszczone fragmenty cegieł oraz skorodowaną zaprawę spoinującą.

3. W przypadku konieczności wymiany całych cegieł dokonać przemurowań.

4. W miejscach pęknięć pionowych dokonać przymurowań o szerokości min. 2 cegieł. Na długości wskazanej na rysunku technicznym elewacji wykonać bruzdę o głębokości $\frac{1}{2}$ cegły i zamontować ściąg stalowy wykonany z płaskownika 10x50 ze stali StOX, po czym bruzdę zamurować.

- częściowa renowacja tynków wewnętrznych i nakładanie tynku renowacyjnego na dolne partie elewacji (do wysokości 2mb nad cokołem) :

Po opukaniu tynków i stwierdzeniu, gdzie jest to konieczne skuć tynki. Powierzchnię muru oczyścić szczotkami stalowymi, przystąpić do odsalania preparatem **ESCO-FLUAT** i odgrzybianiu preparatem **RENOGAL**. Następnie narzucić cementowy tynk natryskowy z dodatkiem **ASOPLASTU-MZ**. /norma zużycia ASOPLASTU-MZ: 2,5kg/m² po czym nałożyć tynk renowacyjny **THERMOPAL-SR22**.

Stosunek składników roztworu zarobowego:

ASOPLAST-MZ z wodą jak 1 : 3

Sucha mieszanka: cement i piasek 1 : 3

Tynk natryskowy narzucić w ten sposób aby pokryć 50% powierzchni!

Chronić świeżo ułożoną wyprawę przed gwałtownym wysychaniem!

27.
Na tak wykonanym podkładzie należy położyć tynk renowacyjny THERMOPAL-SR22 o grubości min. 2 cm. /norma zużycia: 14 kg/m² przy 1 cm. grubości warstwy/.

Przed przystąpieniem do kładzenia tynku renowacyjnego podłoże należy zwilżyć wodą.

Do czystego naczynia zarobowego dodaje się czystej wody i zaprawę THERMOPAL-SR22 i energicznie mieszać tak długo aż powstanie zaprawa nadająca się do użycia. Na 30 kg. THERMOPALU-SR22 zużywa się ok. 10,5 litra wody. Można używać wszystkich dostępnych mieszalek /z wyjątkiem wolnospadowych/ o działaniu wymuszonym. THERMOPAL-SR22 może być wykonany jako tynk w jednym celu roboczym do grubości warstwy 30 mm. Przy grubszych warstwach musi być nakładany w kilku następujących po sobie cyklach roboczych. Każda warstwa ułożona poprzednio musi być szorstka dla lepszej przyczepności. Po wykonaniu narzutu lub natrysku należy ułożoną warstwę THERMOPALU-SR22 ściągnąć pacą tynkarską, ewentualnie szablonem a następnie zatrzeć packą murarską lub wykonać filcowanie, gdy taki sposób jest wymagany przez dokumentację. Zbyt wczesne zacieranie lub filcowanie wywołuje zwiększoną koncentrację środka wiążącego na powierzchni tynku, co może spowodować powstanie zarysowań.

- skucie tynków zewnętrznych

Po skuciu tynków zewnętrznych nałożyć na dolne partie ścian tynk renowacyjny jw. na pozostałe tynk cementowo – wapienny kategorii IV po uprzednim oczyszczeniu murów i ewentualnym odsoleniu preparatem ESKO – FLUAT.

- malowanie tynków wewnętrznych i zewnętrznych:

Po wyschnięciu tynków pomalować farbami silikonowymi wg kolorystyki uzgodnionej z konserwatorem zabytków.

- wymiana zamocowań dzwonów

Po demontażu starej konstrukcji dzwonów wykonać podest, a na nim amortyzatory z gumy, po czym zamontować konstrukcję nośną dzwonów. Konstrukcję wykonać przez specjalistyczną firmę.

- rusztowania:

Zalecam rusztowania rurowe typ Bauman-Mostostal. Przed montażem uzgodnić sposób montowania rusztowań z kierownikiem budowy. Rusztowania montować przez uprawnionych montażystów.

- dystrybutorzy i producenci

THERMOPAL - P

Schomburg Polska - 99-300 Kutno

ul. Skłęczkowska 18a tel. (024) 254 73 42

ASOPLAST - MZ

-//-

Przedstawiciel firmy SCHOMBURG - Mirosław Zaród
tel. 0601-594-836

Blacha tytan – cynk RHEINZINK Polska sp. z o.o.
05-462 Wiązowna, Majdan 105

Rusztowania rurowe Baumann-Mostostal Sp.z.o.o.
ul. Starzyńskiego 1 08-110 Siedlce

Sylitol-konzentrat - grunt Caparol Polska ul. Powsińska 106
przedstawiciel firmy: P. Hryniewicz

Sylitol 1K - farba tel. kom. 0604-521-752

Wszystkie roboty budowlane i rzemieślnicze należy wykonać zgodnie z zasadami sztuki budowlanej, obowiązującymi normami oraz przepisami bezpieczeństwa.

Wszystkie materiały budowlane powinny posiadać wymagane atesty lub aprobaty techniczne i odpowiadać odpowiednim normom technicznym.

**ZE WZGLĘDU NA ZABYTKOWY CHARAKTER ROBÓT
NIEZBĘDNE JEST ZAPEWNIENIE NADZORU
KONSERWATORSKIEGO NAD PROWADZONYMI PRACAMI
BUDOWLANYMI.**

inż. *[podpis]* Adamczyk
Uprawniony projektant i kierownik
budowy w spec. architekt. i konstr-
budowlanej
Upr. nr GP 7342/5/5/92
Białki 91, gm. Siedlce tel. 025 632 70 41

Projektant:

PROJEKTOWANIE, KOSZTORYSOWANIE
NADZÓR TECHNICZNY
WYKONAWSTWO TRAFIKOWE I ZABYTKOWE
WALENTY NIEWIADOMSKI
Grabianów 12 08-110 Siedlce
upr. bud. 4224/64/57/88

mgr inż. Jarosław Kosiński

upr. nr UAN-4224/83/77/88
GP-7342/345/311/93
do projektowania, kierowania i nadzorowania
robotami budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności konstrukcyjno-budowlanej

maj 2008